

[Damsgaard.]

rørende mellem statens budgetter og den måde, hvorpå disse mange milliarder kroner forvaltes, og så den almindelige økonomiske udvikling i vort samfund.

De senere års voldsomme vækst i de offentlige budgetter har et stort ansvar for inflationen, fordi den er gået langt ud over, hvad der har været arbejdskraft og produktionsmuligheder til at udføre. Gang på gang har et enigt folketing givet bevillinger, som der ikke har været den fornødne arbejdskraft til at føre ud i livet. Ingen kan sige sig fri for medansvar for, at det er gået sådan; ofte har regering og folketing vel købt sig fred, for det er jo ikke populært at sige nej til ønskelige bevillinger, men prisen har været inflation, fordi vi har sendt bevillinger ud på jagt efter arbejdskraft, som ikke fandtes, eller som i bedste fald blev trukket fra andre og lige så påtrængende opgaver.

Det er så sandt ikke mangel på bevillinger, der i disse sidste år har sat grænserne for løsning af opgaverne; det ser man klart af de mange især anlægsbevillinger, som efter finansårenes udløb har stået ubenyttet tilbage. Jeg behøver blot at nævne udbygningen af statshospitalerne, saneringen af de alt for dårlige boliger, nye skoler o. s. v. Jeg bebrejder ikke regeringen, at den ikke har brugt disse bevillinger, for ingen er jo forpligtet til det umulige, men det havde unægtelig været bedre, om man på forhånd i højere grad havde afpasset bevillingerne efter det gennemførlige, for de overskydende bevillinger har jo ikke bragt os nærmere løsningen af opgaverne, tværtimod har det ført til fordyrende stop undervejs, til sidste øjeblikks nedskæringer og tilfældigheder i, hvilke af folketingets beslutninger der faktisk blev gennemført.

Alt dette er samtidig med til at understrege behovet for en bedre budgetlægning. Gennem flere år har venstre presset på for at få en bedre og mere realistisk budgetlægning; det er efter venstres opfattelse nødvendigt, både når vi for alvor skal sætte ind mod inflationens kilder, og når vi skal sikre, at vi når længst muligt med løsningen af de mange opgaver både på sociale og andre områder.

Vi har nu nået, at regeringen for nogle

områders vedkommende fremlægger flerårige investeringsoversigter i folketingets investeringsudvalg, og det er et fremskridt, men skal disse oversigter få praktisk betydning, må meningen selvfølgelig være, at materialet herfra også udnyttes i arbejdet med de enkelte års finanslovsforslag. Den utilfredsstillende budgetlægning er også en væsentlig, men måske ikke i alle kommentarer lige påagtet baggrund for den senere tids diskussion om besparelser på statsbudgettet. Jeg skal ikke gå i enkeltheder, men lad mig minde om, at bestillingen til regeringen i forbindelse med det sidste økonomiske forlig lød på, at regeringen skulle udpege de områder, hvor den ved nærmere eftertanke måtte erkende at der uden uoprettelige skader kunne spares, og det skulle være reelle besparelser. Den opgave at gennemgå de foreslåede bevillinger ud fra dette synspunkt måtte påhvile regeringen, selvfølgelig, den råder over administrationsapparatet dertil; og regeringen fremkom da med de forslag, der nu blandt andre indgår som ændringsforslag til finanslovsforslaget.

Vi må naturligvis gå ud fra, at regeringens forslag svarer til forligets bestilling, så det finanslovsforslag, vi nu står med i dag, i højere grad end de foregående års svarer til det praktisk gennemførlige. Er det rigtigt, og er regeringen indstillet på at administrere den ramme eller det loft, som hermed er lagt for statens reelle udgifter i det kommende år, skulle det kunne bidrage til, at vi i det kommende finansår undgår de administrative anlægsstop, sommerstop og alt, hvad dermed følger, og samtidig mindske inflationspresset fra statens udgifter.

Inflationen er uden tvivl det alvorligste problem i vor økonomi. Pengene bliver i galoperende takt mindre og mindre værd. Alene i det sidste år er priserne her i landet steget med 7-8 pct., svarende til 2 pristalspoints pr. kvartal. Det er nu meget, og det er rundt regnet dobbelt så stærke prisstigninger som i de lande, vi i det væsentlige skal handle med og konkurrere med. Den klemme, inflationen her bringer os i, føles allerede hårdt i mange danske erhverv. Det gør ikke alvoren i dette inflationspres mindre, at stigninger i priser og omkostninger her i landet sker samtidig med, at pri-